

שומר הסף – אחד בשביל כולם או כולם בשביל אחד? מבט

מחודש על שומרי הסף האנושיים כרוב בארגון ולא כמיעוט /

ארי פודלישבסקי-לביא

תקציר:

בסביבת הידע ובעולם של ימינו קיימים יחידים וקבוצות שאוספים מידע על סביבתו החיצונית של הארגון ומפיצים אותו לשימוש חבריהם בתוך הארגון. יחידים אלה זכו לכינוי "שומרי הסף". עד עתה לא הגיעו החוקרים להסכמה אחידה לגבי מהותו והגדרתו של שומר הסף, אולם מוטיב חוזר המופיע בתיאורות השונות אשר נכתבו בנושא כולל התייחסת למספר מועט ומצומצם של חברים בארגון העונים על הגדרת שומר הסף כפי שזו הוגדרה באותה העבודה. לעומתם, מרבית חברי הארגון אחרים אינם זוכים להכרה שכזו. באמצעות סטים משתנים של קריטריונים יוצר גישה זו שני סוגים של אוכלוסיות בארגון – שומרי הסף ואילו שאינם שומרי סף.

מטרת המחקר היא לבחון האם שמירת הסף היא אכן תכונה דיכוטומית שקיימת או שאינה קיימת ברקב חברי הארגון כפי שמקובל היה לחשוב עד היום, או שמא שמירת הסף היא תכונה רציפה הקיימת אצל כל אחד מחברי הארגון בעוצמה משתנה המושפעת מגורמים שונים.

במסגרת השערות המחקר שנוסחו בעבודה שוער כי ימצא ששמית הסף היא תכונה רציפה ולא דו-קוטבית, וכי עוצמתה ואופייה משתנים מפרט לפרט בהתאם למאפייניו האישיים ובהתאם לגורמים נוספים.

מתוך הספרות המקצועית הרלוונטית לנושא, נוסחה במסגרת מחקר זה הגדרה למושג שומר הסף באופן כולל ונרחב יותר משמקובל היה עד כה. הגדרה זו באה לידי בארבעה משתנים שנבדקו במחקר: תפיסת חשיבות ההתעדכנות במידע, ההתעדכנות במידע בפועל, שיתוף והפצת מידע והעדה עצמית.

המשתנים, השערות המחקר ושאלות המחקר נבדקו תוך שימוש בשאלון לדיווח עצי שמולא על ידי 261 חברי ארגון פיננסי גדול ומוביל בתחומו בישראל.

מתוצאות המחקר עולה כי תכונת שמירת הסף אכן אינה דיכוטומית אלא רציפה, וכי ראיית כלל אנשי הארגון כשומרי סף בתחומים שונים, בנסיבות שונות, בקרב קהל יעד שונה ובתדירות שונה, עשויה לפתוח בפני הארגון דלת לעולם ידע ומידע שלא נוצל על ידו בעבר. כמו כן, נמצא במחקר כי למגדר, לגיל, לתפקיד ולוותק בארגון קיימת השפעה על עצמת ביטוי מדדי שמירת הסף השונים אצל הפרט וכי הסיבות הנפוצות ביותר המניעות עובדים לשתף את חבריהם לעבודה במידע חדש הן הרצון להצלחת הארגון וביסוס מעמדם המקצועי של הנבדקים. עוד נמצא במחקר כי הנבדקים גילו העדפה כלפי שימוש במקורות המידע האנושיים על פני שימוש במקורות המידע האחרים שאינם אנושיים.

לאור סקירת הספרות ולאור ממצאי המחקר נתבלט הצורך בפיתוח מודל חדש לתיאור שומר הסף, מודל המוצע במסגרת עובדה זו. המודל המוצע מורכב מארבע חלקים: ממשקיו של שומר הסף עם סביבתו החיצונית, ממשקיו של שומר הסף עם קהל היעד שלו, הפעילויות שמבצע שומר הסף בתוך שביין סביבתו החיצונית לבין סביבתו הפנים ארגונית והגורמים המשפיעים על בולטות תכונת שמירת הסף. לבסוף, מוצעות במחקר המלצות ישימות לרוגן בכדי לממש את הפוטנציאל החבוי בכלל אנשי הארגון; נבחנות מגבלות המחקר הנוצרות בעיקר בעובדה כי לא קיימת נקודת מוצא בדמות הגדרה ברורה וחד משמעית למונח שומר הסף ובעובדה כי המחקר בוצע על גוף מסוג מסוים ובדרך של עדות הנבדקים אודות עצמם; ומוצעים מספר כיוונים למחקרי המשך לפיתוח נוסף של זווית הראייה החדשה המוצעת במחקר.

מספר מערכת: 1187488

658.4038 פוד.שו תש"ע